

Checklist ondernemersfaciliteiten

Is er sprake van ondernemerschap?

Alleen IB-ondernemers hebben recht op de negen ondernemersfaciliteiten, zogenoemde medegerechtigden kunnen uitsluitend de algemene aftrekposten voor winst uit onderneming toepassen. Een ondernemer drijft de onderneming voor eigen rekening en risico, kan de onderneming vertegenwoordigen en wordt rechtstreeks gebonden voor verbintenissen betreffende de onderneming (meestal de belangrijkste toetsing). Medegerechtigden zoals commanditaire vennoten en bepaalde schuldeisers hebben uitsluitend een belang bij de door de onderneming behaalde winst.

Hoeveel uren zijn aanwijsbaar besteed aan het drijven van een onderneming?

Vijf van de negen ondernemersfaciliteiten sluiten aan bij het zogenoemde (verlaagde) urencriterium, als hieraan **niet** wordt voldaan vallen de volgende vijf faciliteiten al af:

1. de zelfstandigenaftrek;
2. de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk;
3. de meewerkaftrek;
4. de oudedagsreserve (uitsluitend voor toevoegingen door terugkeer uit een BV geldt een speciale regeling);
5. de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid.

Het urencriterium kent de volgende cumulatieve eisen:

- de ondernemer besteedt minimaal 1.225 uur per kalenderjaar aan het voor eigen rekening drijven van een onderneming of ondernemingen. Voor de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid geldt een minimum van 800 uur maar er bestaat geen recht op deze aftrek als aan het 'normale' urencriterium wordt voldaan;
- van de voor werkzaamheden beschikbare tijd wordt meer dan de helft aan de onderneming(en) besteed (de zogenaamde grotendeelseis). Denk hierbij aan een onderneming die naast een (niet aan de onderneming toe te rekenen) dienstbetrekking wordt gedreven.

Is er sprake van een zwangere ondernemer?

Zwangere ondernemers worden geacht gedurende de periode van hun zwangerschaps- en bevallingsverlof een normaal aantal uren in hun onderneming(en) werkzaam te zijn.

Hoe lang bestaat de onderneming?

Ondernemers die in één of meer van de vijf voorafgaande jaren geen ondernemer waren (starters) hoeven niet aan de grotendeelseis te voldoen. Bovendien gelden er speciale verhogingen van de zelfstandigenaftrek en de S&O-aftrek voor startende ondernemers en bestaat er een aparte aftrek voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte starters.

Is er sprake van de geruisloze voortzetting van een onderneming die eerst als een BV werd gedreven?

Bij de geruisloze terugkeer uit een BV kan de ondernemer niet als een starter worden aangemerkt en kan dus geen aanspraak worden gemaakt op bovengenoemde verhogingen/aparte aftrekpost. Verder zijn toevoegingen aan de oudedagsreserve in verband met terugkeer uit een BV mogelijk zonder dat aan het urencriterium is voldaan.

Op wat voor werkzaamheden hebben de geregistreerde uren betrekking en is er sprake van een samenwerkingsverband?

Er bestaan een aantal uitzonderingen op het urencriterium, waaronder de regel dat werkzaamheden die 70% of meer ondersteunend zijn én worden verricht binnen een ongebruikelijk samenwerkingsverband tussen verbonden personen (bijvoorbeeld familie), niet meetellen. Als de werkzaamheden meer inhouden dan alleen ondersteunende werkzaamheden, is meestal ook geen sprake van een ongebruikelijk samenwerkingsverband. Binnen het samenwerkingsverband kunnen meerdere ondernemingen worden gedreven zodat per onderneming moet worden getoetst of de uitzondering van toepassing is.

Als de winst uit onderneming feitelijk afkomstig is uit een ondermaatschap/-firma van een verbonden persoon terwijl de ondernemer zelf uit de ondermaatschap/-firma geen winst behaalt, tellen de verrichte werkzaamheden niet mee. Dit geldt ook als bij een samenwerkingsverband de winst feitelijk afkomstig is van een eigen BV of die van een verbonden persoon.

Daarnaast tellen uren die geen direct verband hebben met de onderneming niet mee. Het is ook mogelijk dat door de aard van de onderneming wordt aangesloten bij het aantal gedeclareerde uren. Studie- of opleidingsuren worden meestal niet meegeteld, maar wel als zij essentieel zijn voor de onderneming.

Bestaat er recht op de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid?

Het kunnen claimen van de startersaftrek voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte starters sluit toepassing van de volgende ondernemersfaciliteiten uit omdat deze aansluiten bij het 'normale' urencriterium:

1. de zelfstandigenaftrek;
2. de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk;
3. de meewerkaftrek;
4. de oudedagsreserve.